ନବମ ଅଧ୍ୟାୟ

8FHY7Q

ଉଭିଦର ବିଭିନ୍ନ ଅଂଶର କାର୍ଯ୍ୟ

ତୁମେ ଗଛର ବିଭିନ୍ନ ଅଂଶ ଯଥା - ମୂଳ, କାଣ୍ଡ, ପତ୍ର, ଫୁଲ ଓ ଫଳକୁ ଜାଣିଛ । ତଳ ବାକ୍ସରେ ଗୋଟିଏ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଗଛର ଚିତ୍ର ଆଙ୍କ । ଏହାର ବିଭିନ୍ନ ଅଂଶର ନାମ ଲେଖ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମେ ଉଭିଦର ଏହି ଅଂଶଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟ କ'ଣ ଜାଣିବା ।

ମୂଳର କାର୍ଯ୍ୟ

ଚିତ୍ର-୧

ଚିତ୍ର-୨

ଚିତ୍ର-୧ ରେ ପିଲାଟି ଗଛଟିକୁ ଉପାଡ଼ି ଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକରୁଛି, କିନ୍ତୁ ଗଛ ଉପୁଡ଼ିଯାଉ ନାହିଁ କାହିଁକି ?

____

____

ଚିତ୍ର-୨ ରେ ଜୋର୍‌ରେ ପବନ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଗଛଗୁଡ଼ିକ ଉପୁଡୁନାହିଁ କାହିଁକି ?

____

____

ବିଦ୍ୟାଳୟ ବଗିଚାରେ ବା ବାହାରେ ଥିବା କୌଣସି ଏକ ଛୋଟ ଗଛକୁ ଉପାଡ଼ । ଉପାଡ଼ି ପାରୁଛ କି ? କି ? ଘାସ ବୁଦାକୁ ଉପାଡ଼ । ଘାସ ବୁଦା ସହଜରେ ଉପୁଡ଼ି ଆସିଲା କି ? ସେଥିରେ ମାଟି ଲାଗିଛି କି ?

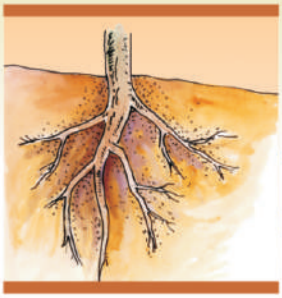

ଗଛର ମୂଳ ଓ ତା'ର ଶାଖା ମୂଳ ମାଟି ଭିତରକୁ ଯାଇଥାନ୍ତି ଓ ମାଟିକୁ ଦୃଢ ଭାବରେ ଜାବୁଡ଼ି ଧରି ଥାଆନ୍ତି । ତେଣୁ ଗଛ ସହଜରେ ଉପୁଡ଼ି ଯାଏ ନାହିଁ । ସାଧାରଣ ଭାବରେ ପବନ ବହିଲେ ବା ବର୍ଷା ପାଣିରେ ଗଛ ସହଜରେ ଉପୁଡ଼ି ଯାଏ ନାହିଁ ।

ନିଜେ କରି ଦେଖ :

- ଗୋଟିଏ ଗ୍ଲାସ୍‌ରେ କିଛି ଅଳତା ମିଶା ପାଣି ନିଅ ।
- ଚେର ନ ଛିଣ୍ଡାଇ ଗୋଟିଏ ଧଳା ଖଡ଼ା ଗଛ ବା ହରଗୌରା ଗଛ ଉପାଡ଼ି ଆଣ ।
- ଚେରକୁ ପରିଷ୍କାର ଭାବରେ ଧୋଇ ଦିଅ ।
- ଗଛର ଚେରକୁ ଗ୍ଲାସର ପାଣିରେ ବୁଡ଼ାଇ ରଖ ।
- କିଛି ସମୟ ପରେ ଗଛକୁ ଭଲଭାବରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କର ।

ଗ୍ଲାସ୍ ଭିତରେ ଥିବା ଗଛଟିର କେତେକ ଅଂଶ ଲାଲ ରଙ୍ଗ ହୋଇଯାଇଛି କି ? ଯଦି ହୋଇଛି, କାହିଁକି ?

____

____

ଗଛ ମୂଳରେ ପାଣି ଦେଲେ ମାଟିରେ ଥିବା ଖଣିଜ ଲବଣ ପାଣିରେ ମିଶିଯାଏ । ଖଣିଜ ଲବଣ ମିଶା ପାଣିକୁ ଗଛର ମୂଳ ମାଟିରୁ ଶୋଷଣ କରି କାଣ୍ଡବାଟ ଦେଇ ଗଛର ବିଭିନ୍ନ ଅଂଶକୁ ପଠାଏ ।

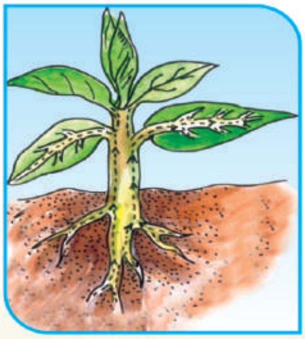

ତୁମେ ଜାଣ କି ?

ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ଅଧିକ ଗଛ ଥାଏ ସେଠାରେ ମୃତ୍ତିକା କ୍ଷୟ ହୁଏ ନାହିଁ ।

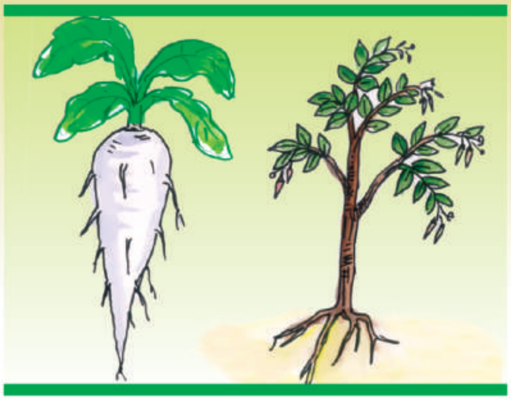

ଲଙ୍କାଗଛ ଓ ମୂଳାଗଛର ଚିତ୍ରକୁ ଭଲ ଭାବରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କର। ଉଭୟ ଗଛର ମୂଳ ମଧ୍ୟରେ କି ପାର୍ଥକ୍ୟ ଦେଖୁଛ ଲେଖ।

____

____

____

'ମୂଳା' ମୂଳାଗଛର ପ୍ରଧାନ ମୂଳ ଅଟେ। ମୂଳା ଗଛର ମୂଳ ଏତେ ମୋଟା ହେବାର କାରଣ କ'ଣ ?

____

____

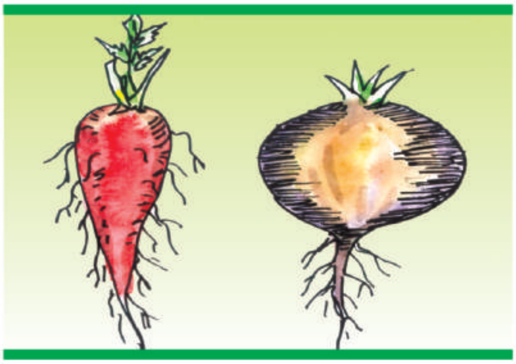

ମୂଳା ଗଛର ମୂଳରେ ଖାଦ୍ୟ ସଞ୍ଚିତ ହୋଇ ରହିଥାଏ। ଏଭଳି ମୂଳକୁ **ଭଣ୍ଡାର ମୂଳ** କୁହାଯାଏ। ଆମେ ଏହାକୁ ଖାଦ୍ୟ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିଥାଉ। ଲଙ୍କାଗଛର ମୂଳରେ ସେପରି କିଛି ରୂପାନ୍ତରଣ ଘଟି ନ ଥାଏ।

ତୁମେ ଜାଣିଥିବା ଆଉ କେତୋଟି ଭଣ୍ଡାର ମୂଳର ତାଲିକା କର।

କାଣ୍ଡର କାର୍ଯ୍ୟ:

ପୂର୍ବରୁ କରିଥିବା ପରୀକ୍ଷା କଥା ମନେ ପକାଅ।

- ଖଡ଼ା ଗଛ ବା ହରଗୌରା ଗଛର ପତ୍ରକୁ ନାଳିପାଣି କେଉଁବାଟ ଦେଇ ଗଲା ?
- ମୂଳ ମାଟିରୁ ଜଳ ଓ ଖଣିଜ ଲବଣ ଶୋଷଣ କରି କାଣ୍ଡକୁ ଯୋଗାଇଲା। କାଣ୍ଡ ଦେଇ ଏହା ପତ୍ରକୁ ଗଲା। ଗଛ ତା'ର ସବୁଜ ପତ୍ରରେ ଆଲୋକଶ୍ଲେଷଣ ଦ୍ୱାରା ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରେ। ମୂଳା ଗଛର ମୂଳରେ ତା'ର ବଳକା ଖାଦ୍ୟ ସଞ୍ଚିତ ହୋଇ ରହେ। ତେବେ ପତ୍ରରେ ତିଆରି ଖାଦ୍ୟ ମୂଳା ଗଛର ମୂଳକୁ ଗଲା କିପରି ?

ପତ୍ରରେ ତିଆରି ଖାଦ୍ୟ ଡେମ୍ଫ ଦେଇ କାଣ୍ଡକୁ ଆସେ । କାଣ୍ଡ ଦେଇ ଏହି ଖାଦ୍ୟ ମୂଳକୁ ଯାଏ । ଆଉ ମଧ୍ୟ ଗଛର ସବୁ ଅଂଶକୁ ଯାଏ ।

ଉପର ଚିତ୍ରକୁ ଦେଖି ଏଗୁଡ଼ିକ ଗଛର କେଉଁ ଅଂଶ ଲେଖ ।

________ ________ ________ ________ ________

ମୂଳାର ମୂଳରେ ଯେପରି ଖାଦ୍ୟ ସଞ୍ଚିତ ହୋଇ ରହେ ସେହିପରି ଆଉ କେତେକ ଗଛର କାଣ୍ଡରେ ମଧ୍ୟ ଖାଦ୍ୟ ସଞ୍ଚିତ ହୋଇରହେ । ଏଗୁଡ଼ିକୁ **ସଞ୍ଚୟକାରୀ କାଣ୍ଡ** କୁହାଯାଏ । **ଅଦା, ଆଳୁ, ସାରୁ, ପିଆଜ ଇତ୍ୟାଦି ମାଟିତଳେ ରହୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ କାଣ୍ଡ ଅଟନ୍ତି ।** ଏଗୁଡ଼ିକୁ ଆମେ ଖାଦ୍ୟ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିଥାଉ । ଏହି କାଣ୍ଡରେ ଖାଦ୍ୟ ସଞ୍ଚିତ ହୋଇ ରହେ ।

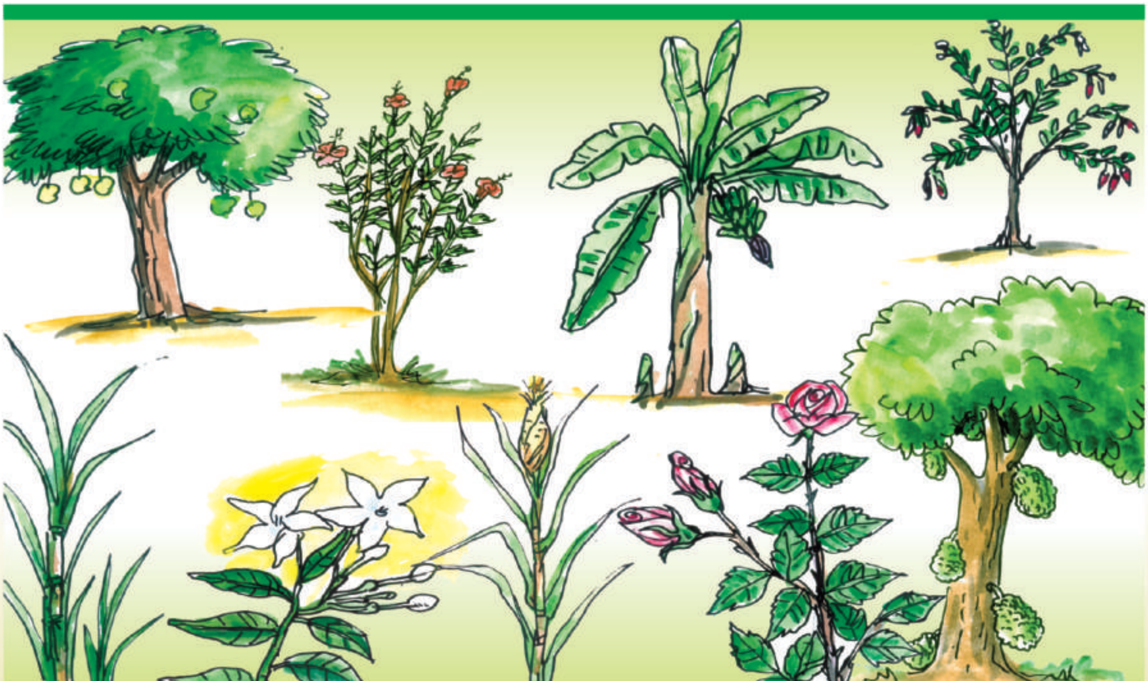

ଉପର ଚିତ୍ରକୁ ଦେଖ, ଏଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କାହାର କାଣ୍ଡରୁ ନୂଆ ଗଛ ସୃଷ୍ଟିହୁଏ ଲେଖ ।

କାଣ୍ଡର କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ହେଲା

-
-
-

ପତ୍ରର କାର୍ଯ୍ୟ:

ପତ୍ରର ସବୁଜ ଅଂଶରେ ସବୁଜ-କଣା ଥାଏ । ଆଉ ମଧ ପତ୍ରରେ ଗୁଡ଼ିଏ ସୂକ୍ଷ୍ମ ଛିଦ୍ର ଥାଏ । ଏହି ଛିଦ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଦେଇ ବାୟୁ ପତ୍ର ଭିତରକୁ ଯାଏ । ସୂର୍ଯ୍ୟାଲୋକର ଉପସ୍ଥିତିରେ ପତ୍ରରେ ଥିବା ସବୁଜ-କଣିକା, ବାୟୁମଣ୍ଡଳରୁ ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ଓ ମୂଳ ଶୋଷଣ କରିଥିବା ଜଳ ବ୍ୟବହାର କରି ଶ୍ୱେତସାର ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରେ । ଏହାକୁ ଆଲୋକଶ୍ଲେଷଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା କୁହାଯାଏ ।

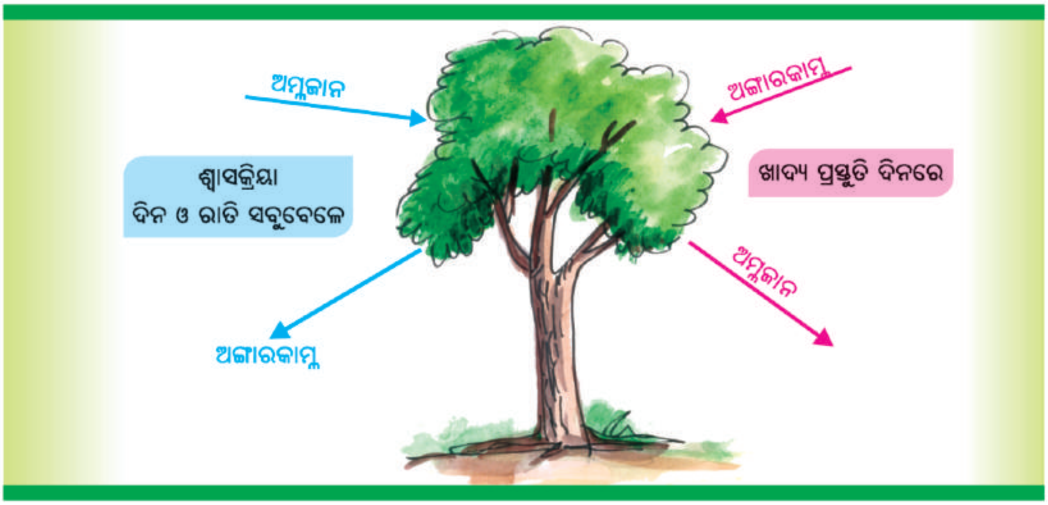

ଚିତ୍ର ଦେଖି କୁହ ।

- ଉଭିଦ ଶ୍ୱାସକ୍ରିୟା ସମୟରେ କେଉଁ ଗ୍ୟାସ ଗ୍ରହଣ କରେ ଓ କେଉଁ ଗ୍ୟାସ ଛାଡ଼େ ?
- ଉଭିଦ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତି ସମୟରେ କେଉଁ ଗ୍ୟାସ୍ ବାୟୁମଣ୍ଡଳରୁ ଗ୍ରହଣ କରେ ଓ କେଉଁ ଗ୍ୟାସ ବାୟୁମଣ୍ଡଳକୁ ଛାଡ଼େ ?

ଗଛ ଶ୍ୱାସକ୍ରିୟାରେ ଯେତିକି ଅମ୍ଳଜାନ ଗ୍ୟାସ୍ ବାୟୁମଣ୍ଡଳରୁ ନିଏ ଦିନରେ ଆଲୋକଶ୍ଲେଷଣ ସମୟରେ ତା'ଠାରୁ ଯଥେଷ୍ଟ ଅଧିକ ପରିମାଣର ଅମ୍ଳଜାନ ବାୟୁମଣ୍ଡଳକୁ ଛାଡ଼େ । ତେଣୁ ଗଛ କାଟି ଦେଲେ ବାୟୁମଣ୍ଡଳରେ ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ଗ୍ୟାସର ପରିମାଣ ବଢ଼ିଯିବ ।

ତୁମେ ଜାଣିଲ ପତ୍ରରେ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୁଏ ଏବଂ ପତ୍ର ଦ୍ୱାରା ଗଛ ଶ୍ୱାସକ୍ରିୟା କରେ । ପତ୍ରଦ୍ୱାରା ଗଛ ଆଉ କେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ ?

ନିଜେ କରି ଦେଖ

କୁଣ୍ଡରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଗଛର ଡାଳ ପତ୍ରକୁ ଗୋଟିଏ ଜରିମୁଣିରେ ପୁରାଇ ବାନ୍ଧିଦିଅ । ଏହାକୁ କିଛି ସମୟ ବାହାରେ ଖରା ପଡୁଥିବା ସ୍ଥାନରେ ରଖିଦିଅ । ୪/୫ ଘଣ୍ଟାପରେ ମୁଣିଟିକୁ ଫିଟାଇ ଆଣି ମୁଣି ଭିତରେ ହାତ ପୁରାଇ ଦେଖ । ହାତରେ ପାଣି ଲାଗୁଛି କି ? ଏହି ପାଣି କେଉଁଠୁ ଆସିଲା ?

ଗଛ ତା'ର ପତ୍ରବାଟ ଦେଇ ଛାଡୁଥିବା ଜଳୀୟବାଷ୍ପ ମୁଣିରେ ସଂଗୃହୀତ ହୋଇଛି । ଏହା ହେଲା ଉଦ୍ଭିଦର **ଉତ୍ସ୍ୱେଦନ** ପ୍ରକ୍ରିୟା ।

ଗଛ ପତ୍ର ଦେଇ ବାୟୁମଣ୍ଡଳକୁ ଜଳୀୟବାଷ୍ପ ଛାଡ଼େ । ଏହି ଜଳୀୟବାଷ୍ପ ବାୟୁମଣ୍ଡଳରେ ଥାଏ । ଏହା ଥଣ୍ଡାହୋଇ ବର୍ଷା ଆକାରରେ ପଡ଼େ ।

- ଜଙ୍ଗଲ କାଟିଦେଲେ ବର୍ଷା କମିଯିବ କାହିଁକି ?

____

____

- କେଉଁ କେଉଁ ଗଛର ପତ୍ରକୁ ଆମେ ଖାଦ୍ୟ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିଥାଉ ଲେଖ ।

____

ନିଜେ କରି ଦେଖ

- ଗୋଟିଏ ଅମରପୋଇ ଗଛର ପତ୍ର ସଂଗ୍ରହ କର ।
- ତାକୁ ଓଦା ଥିବା କାଗଜ ଭିତରେ କିମ୍ବା ଅଗଣାରେ ଥିବା ଓଦା ସ୍ଥାନରେ ରଖ ।
- ଚାରି/ ପାଞ୍ଚ ଦିନ ପରେ ପତ୍ରକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କର ।

କ'ଣ ଦେଖିଲ ଲେଖ ।

____

ଏଥିରୁ ଜାଣିଲ ପତ୍ରରୁ ମଧ୍ୟ ନୂଆ ଗଛ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ ।

ପତ୍ରର କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ହେଲା

-
-
-

ଫୁଲର କାର୍ଯ୍ୟ

କେଉଁ ଗଛର ଫୁଲରେ ଖାଦ୍ୟ ସଞ୍ଚିତ ହୋଇ ରହିଥାଏ ?

____

____

ସାଧାରଣତଃ ଫଳ ଧରିବାରେ କେତେକ ଫୁଲ ସାହାଯ୍ୟ କରେ । ଗଛରେ କଢ ହୁଏ, କଢରୁ ଫୁଲ ଓ ଫୁଲରୁ ଫଳ ହୁଏ ।

କେଉଁ ଗଛର ମଞ୍ଜିରେ ଖାଦ୍ୟ ସଞ୍ଚିତ ହୋଇ ରହିଥାଏ ?

____

____

କେଉଁ କେଉଁ ଗଛଗୁଡ଼ିକର ମଞ୍ଜିରୁ ନୂଆ ଗଛ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ ।

ପାକଳ ଫଳର ସୁସ୍ଥ ମଞ୍ଜିରୁ ନୂଆ ଗଛଟିଏ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ ।

କେଉଁ କେଉଁ ଗଛର ମଞ୍ଜିରେ ଖାଦ୍ୟ ସଞ୍ଚିତ ହୋଇ ରହେ ?

ତୁମେ ଜାଣ କି ?

୫୦ଟି ପତ୍ରଥିବା ଉଦ୍ଭିଦ ଦିନକୁ ପ୍ରାୟ ୧ ଲିଟର ଜଳ ବାଷ୍ପ ଆକାରରେ ବାୟୁମଣ୍ଡଳକୁ ଛାଡ଼େ । ବାୟୁମଣ୍ଡଳରେ ଅଧିକ ଜଳୀୟବାଷ୍ପ ରହିଲେ ବାୟୁମଣ୍ଡଳ ଥଣ୍ଡା ରହେ । ଏଣୁ ଗଛକୁ ପୃଥିବୀର ''ପ୍ରାକୃତିକ ଶୀତଳୀକରଣ ଯନ୍ତ୍ର'' କୁହାଯାଏ ।

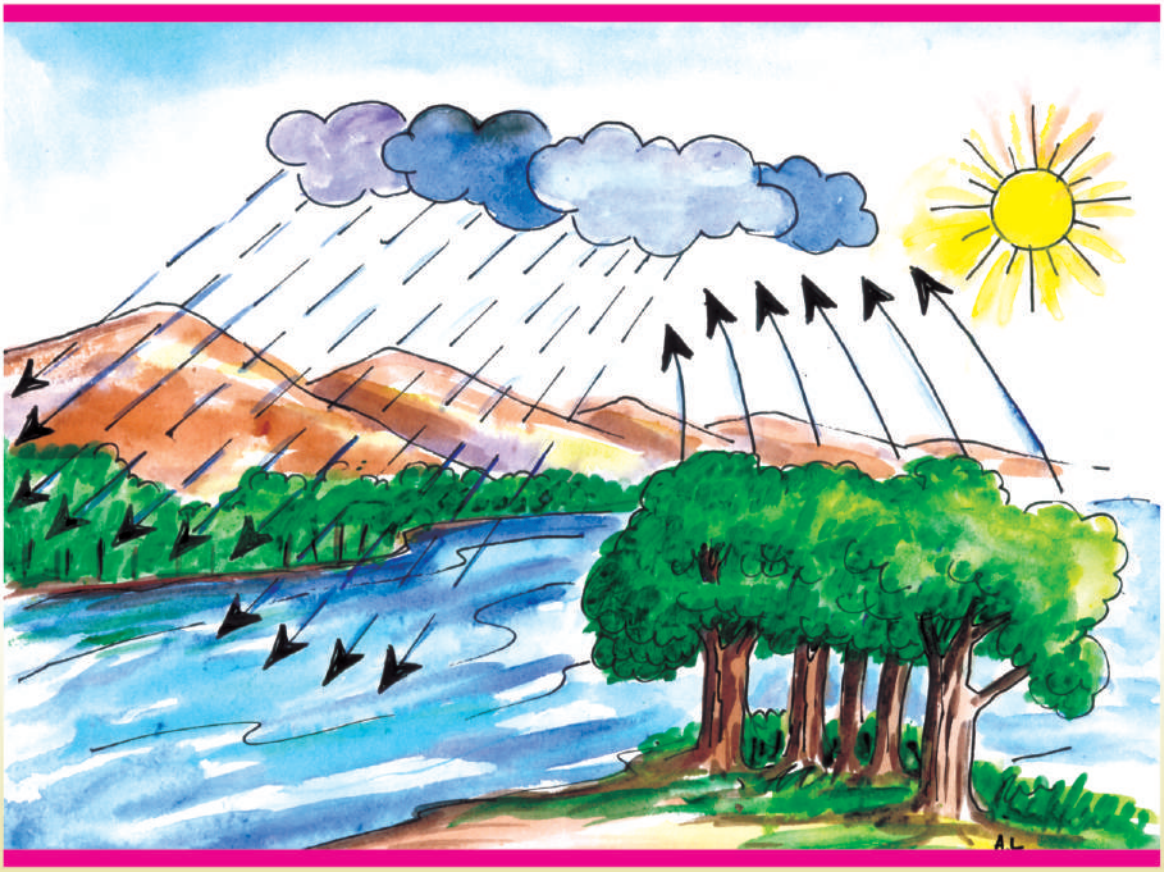

ଅଭ୍ୟାସ

୧. ଉଦ୍ଭିଦର କେଉଁ ଅଂଶ ନିମ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ କରିଥାଏ ଲେଖ ।

(କ) ମାଟିରୁ ଜଳ ଶୋଷଣ କରେ ।

(ଖ) ଗଛ ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟପ୍ରସ୍ତୁତ କରେ ।

(ଗ) ଚେର ଦ୍ୱାରା ଶୋଷିତ ଜଳକୁ ପତ୍ର ପାଖକୁ ପଠାଏ ।

(ଘ) ଫଳ ହେବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ।

୨. ନୂଆ ଗଛ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଥିବା ଗଛର ନାମ ତଳ ସାରଣୀରେ ଲେଖ ।

ମୂଳ ବା ଚେରରୁ	କାଣ୍ଡରୁ	ପତ୍ରରୁ	ମଞ୍ଜିରୁ

୩. ଖାଦ୍ୟ ସଞ୍ଚିତ ହୋଇ ରହୁଥିବା ଗଛଗୁଡ଼ିକର ନାମ ତଳ ସାରଣୀରେ ଲେଖ । (ପ୍ରତ୍ୟେକ ରୁ ୨ଟି ଲେଖାଏଁ)

ପତ୍ରରେ	ମୂଳରେ	ମଞ୍ଜିରେ	ଫଳରେ	କାଣ୍ଡରେ	ଫୁଲରେ

୪. ''ମୂଳ ମାଟିରୁ ଜଳ ଶୋଷଣ କରେ''- ଏହା ଜାଣିବା ପାଇଁ ଚିତ୍ର ସହ ପରୀକ୍ଷାଟିଏ କର ।

୫. ଗଛର ପତ୍ର କିପରି ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରେ ଲେଖ ।

୬.

ଉପରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଚିତ୍ର ଦୁଇଟି ମଧ୍ୟରୁ ତୁମ ପାଇଁ କେଉଁ ପରିବେଶଟି ଭଲ ଓ କାହିଁକି ?

୭. (କ) ଗଛକୁ କାହିଁକି ପୃଥିବୀର ପ୍ରାକୃତିକ ଶୀତଳୀକରଣ ଯନ୍ତ୍ର କୁହାଯାଏ ?

ତୁମ ପାଇଁ କାମ -

- ଗୋଟିଏ ଘାସ ଥିବା ସ୍ଥାନରେ ଗୋଟିଏ ଇଟା ରଖ । ୧୦/୧୧ ଦିନ ପରେ ଇଟାଟି ଉଠାଅ । ଇଟା ତଳେ ଥିବା ଘାସର କି ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇଛି ଓ କାହିଁକି ?

ଉପକାରୀ ଉଦ୍ଭିଦ ଓ ପ୍ରାଣୀ

ମିତା ତୁମରି ବୟସର ଝିଅଟିଏ। ଚତୁର୍ଥ ଶ୍ରେଣୀରେ ପଢ଼େ । ଦିନେ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଶିକ୍ଷକ, ''ଉଦ୍ଭିଦ ଆମର କି କି ଉପକାର କରେ'' ଘରୁ ଲେଖି ଆଣିବାକୁ କହିଥାନ୍ତି । ମିତା ଘରେ ପହଞ୍ଚି ଚିନ୍ତାରେ ପଡ଼ିଲା କ'ଣ ଲେଖିବ ? ମା' ଙ୍କୁ କହିଲା ଉତ୍ତର କହିଦେବାକୁ। ମା' କହିଲେ- ''ମିତା, ତୁ ନିଜେ ଚିନ୍ତା କର। ଟିକିଏ ଭାବିଲେ ତୁ ଉତ୍ତର ଲେଖିପାରିବୁ'' । କିଛି ସମୟ ପରେ ମା କହିଲେ- ''ଆଚ୍ଛା ମିତା, ଆମ ଘରେ ଶୋଇବା ଓ ବସିବା ପାଇଁ କ'ଣ ସବୁ ଜିନିଷ ଅଛି କହିଲୁ ।''

ମିତା- ଖଟ, ଆଲଣା, ଟେବୁଲ, ଚୌକି, ପିଢା ଇତ୍ୟାଦି ଜିନିଷ ଆମ ଘରେ ଅଛି ।

ମା- ଏଗୁଡ଼ିକ ସବୁ କେଉଁଥିରୁ ତିଆରି ?

ମିତା- କାଠରୁ

ମା- କାଠ କେଉଁଥିରୁ ମିଳେ ?

ମିତା- ଗଛରୁ । କେବଳ କାଠ ନୁହେଁ, ଆମେ ଖାଉଥିବା ପରିବା ଓ ଫଳ ମଧ୍ୟ ଆମେ ଗଛରୁ ପାଇଥାଉ ।

ମା- କେବଳ ଫଳ ଓ ପରିବା ନୁହେଁ, ଆମ ରୋଷେଇ ଘରେ ଥିବା ଚାଉଳ, ଅଟା, ମସଲା, ତେଲ ମଧ ଆମେ ଗଛରୁ ପାଇଥାଉ । ଏହାଛଡ଼ା ସର୍ଦ୍ଦି ହେଲେ ତୋତେ କ'ଣ ମୁଁ ଖାଇବାକୁ ଦିଏ ?

ମିତା- ମୋତେ ସର୍ଦ୍ଦି ହେଲେ ତୁମେ ମୋତେ ତୁଳସୀ ପତ୍ର ଓ ମହୁ ଖାଇବାକୁ ଦିଅ ।

ମା- ହଁ, ସେହିପରି ଆହୁରି କେତେକ ରୋଗ ପାଇଁ ମଧ ଗଛଠାରୁ ଆମେ ଔଷଧ ପାଉ । ତୁ ଯେଉଁ ପୋଷାକ ପିନ୍ଧିଛୁ, ତାହା କେଉଁଥିରୁ ତିଆରି ହୋଇଛି ?

ମିତା- ପୋଷାକ, କନାରୁ ତିଆରି ହୁଏ ।

ମା- କନା କେଉଁଥିରୁ ତିଆରି ହୁଏ ଜାଣିଛୁ ?

ମିତା- ନା

ମା- ସୂତାକୁ ନେଇ କନା ହୁଏ। କପାଗଛର ତୁଳାରୁ ସୂତା ତିଆରି ହୋଇଥାଏ ।

ମିତା- ତେବେ ଆମେ ଗଛରୁ ଖାଦ୍ୟ, ପୋଷାକ, ଔଷଧ, କାଠ ଉପକରଣ ଇତ୍ୟାଦି ପାଉ । ଏବେ ମୁଁ ଭଲରେ ''ଉଦ୍ଭିଦ ଆମର କି କି ଉପକାର କରେ'' ଲେଖିପାରିବି ।

ତୁମେ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକ କେଉଁ ଉଦ୍ଭିଦରୁ ମିଳେ ତଳ ସାରଣୀରେ ସଜାଅ ।

ଖାଦ୍ୟ ରୂପେ ବ୍ୟବହାର ହେଉଥିବା ଉଦ୍ଭିଦ	ଔଷଧୀୟ ଗୁଣଥିବା ଉଦ୍ଭିଦ	ତେଲ ଦେଉଥିବା ଉଦ୍ଭିଦ	କାଠ ଉପକରଣ ଦେଉଥିବା ଉଦ୍ଭିଦ

ଉଦ୍ଭିଦଠାରୁ ଆମେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର (ଶସ୍ୟ ଜାତୀୟ, ଡାଲି ଜାତୀୟ, ଫଳ ଓ ପରିବା ଜାତୀୟ, ମସଲା ଜାତୀୟ) ଖାଦ୍ୟ ପାଇଥାଉ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ବାଉଁଶ ଗଛର ଗଜା (କରଡ଼ି), କେତେକ ଗଛର ମୂଳ (କନ୍ଦା), କେତେକ ଛତୁ (ନାଡ଼ ଛତୁ, ବାଲି ଛତୁ, ପାଳ ଛତୁ) ମଧ୍ୟ ଖାଉ ।

ଶାଳ, ଶାଗୁଆନ, ପିଆଶାଳ, ଶିଶୁ, ଗମ୍ଭାରୀ, ଆମ୍ବ, ଋକୁଣ୍ଡା, ବାଉଁଶ ଇତ୍ୟାଦି ଗଛମାନଙ୍କର କାଠରୁ ଘର ତିଆରି ଜିନିଷ, ଆସବାବ ପତ୍ର ଓ କୃଷି ଉପକରଣ ତିଆରି କରାଯାଏ ।

ଯେଉଁ ସବୁ ମଞ୍ଜିରୁ ତେଲ ବାହାର କରାଯାଏ ସେଥିରୁ କେତୋଟିର ନାମ ଲେଖ ।

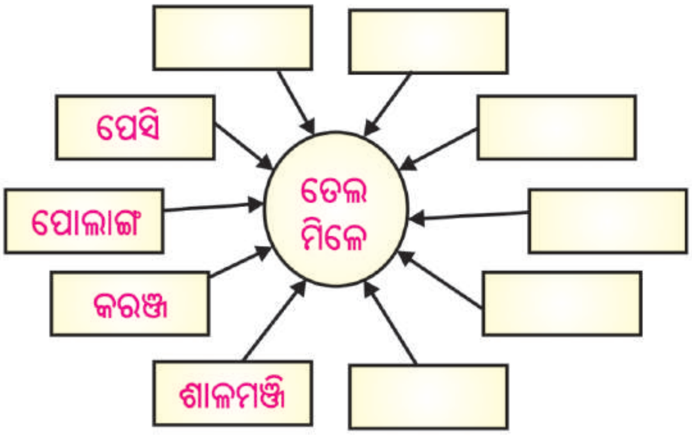

ତେଲର ବ୍ୟବହାର

- ଖାଇବା ପଦାର୍ଥ ପ୍ରସ୍ତୁତିରେ ।
- ଔଷଧ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୁଏ ।
- ବନସ୍ପତି ଘିଅ ତିଆରି ହୁଏ ।
- ଦେହରେ ଲଗାଇ ଥାଉ ।
- ସାବୁନ୍ ତିଆରି ହୁଏ ।

ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଆଉ କେଉଁ କେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ତେଲର ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ, ଲେଖ ।

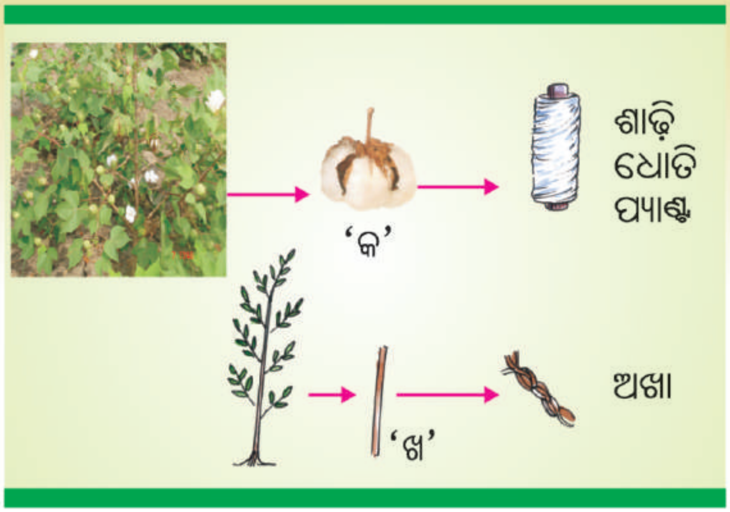

ଚିତ୍ରରେ କ'ଣ ଦେଖୁଛ ଲେଖ ।

ଚିତ୍ର (କ)

____

____

ଚିତ୍ର (ଖ)

____

____

ଉଦ୍ଭିଦଜାତ ପଦାର୍ଥରୁ ଆମେ ବସ୍ତ୍ର ପାଇଥାଉ । କପା ମଞ୍ଜି ସହିତ ତୁଳା ଥାଏ । ସେହି ତୁଳାରୁ ସୂତା ବାହାରେ ଓ ସୂତାରୁ ଲୁଗା ବୁଣାଯାଏ । ନଳିତାରୁ ଝୋଟ, ଝୋଟରୁ ଅଖା, ବ୍ୟାଗ୍ ଇତ୍ୟାଦି ବୁଣାଯାଏ । ସେହିପରି ନଡ଼ିଆ କତାରୁ ଦଉଡ଼ି, ପାଆପୋଛ ଇତ୍ୟାଦି ତିଆରି କରାଯାଏ ।

ଶାଳ ଗଛରୁ ଝୁଣା, ବାବୁଲ୍ ଗଛରୁ ଅଠା, ଖଇର ଗଛରୁ ଖଇର, କେତକି, କିଆ ଓ ଗୋଲାପ ଭଳି ବାସନା ଫୁଲରୁ ଅତର, ବାଉଁଶ ଗଛରୁ କାଗଜ ପାଇଥାଉ ।

ଆଲୋକଶ୍ଳେଷଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ କେବଳ ସବୁଜ ଉଦ୍ଭିଦ ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ଓ ଜଳକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରେ ଓ ବାୟୁମଣ୍ଡଳକୁ ଅମ୍ଳଜାନ ଛାଡ଼େ । ଏହି ଅମ୍ଳଜାନ ଆମେ ଶ୍ୱାସକ୍ରିୟାରେ ବ୍ୟବହାର କରୁ ।

ତୁମେ ଜାଣ କି ?

ଜଙ୍ଗଲକୁ ପୃଥିବୀର ଫୁସଫୁସ କୁହାଯାଏ ।

ଉଦ୍ଭିଦ ସଂଖ୍ୟା କମିଗଲେ କ'ଣ ହେବ, ଲେଖ ।

____

____

____

ବର୍ଷା ପାଇଁ ଉଦ୍ଭିଦ ଦରକାର । ପରିବେଶର ସୁରକ୍ଷା ନିମିତ୍ତ ଉଦ୍ଭିଦର ସାହାଯ୍ୟ ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ।

ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କଠାରୁ ପାଉଥିବା ଉପକାର

ତୁମେ ଦେଖୁଥିବା ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର ତାଲିକା କର । କେଉଁ ପ୍ରାଣୀ ଠାରୁ ଆମେ କ'ଣ କ'ଣ ପାଉ ସାରଣୀରେ ଲେଖ ।

ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର ନାମ	ଆମେ କ'ଣ କ'ଣ ପାଇଥାଉ ।

ତଳ ସାରଣୀରେ କେତେକ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର ନାମ ଓ ତାଙ୍କଠାରୁ ଆମେ କ'ଣ କ'ଣ ପାଉ ଦିଆଯାଇଛି । ସାରଣୀଟିକୁ ଭଲ କରି ଅନୁଧ୍ୟାନ କର ।

ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର ନାମ	କ'ଣ କ'ଣ ପାଉ ?
ମହୁମାଛି	ମହୁ
ବଜ୍ରକାପ୍ତା	କାତି– ଏଥିରୁ ମୁଦି ତିଆରି ହୁଏ । ଏଥିରେ ଔଷଧୀୟ ଗୁଣ ଅଛି
ସାପ	ବିଷ– ଏଥିରୁ ଔଷଧ ତିଆରି ହୁଏ
ଏଣ୍ଡିପୋକ	କୋଷରୁ ଟସର– ଏଥିରୁ ଲୁଗା ତିଆରି ହୁଏ
ଶାମୁକା	ମୁକ୍ତା– ଏଥିରୁ ଗହଣା ତିଆରି ହୁଏ
ଛେଳି, ମେଣ୍ଢା	ମାଂସ
ମଇଁଷି, ଗାଈ	ଦୁଗ୍ଧ

ଏଥିରୁ ଆମେ ଜାଣିଲେ, କେତେକ ପ୍ରାଣୀଙ୍କଠାରୁ ଆମେ ଖାଦ୍ୟ (ମାଂସ, ଅଣ୍ଡା, ଦୁଗ୍ଧ) ପାଉ । ତାହାଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ କେତେକ ବ୍ୟବହାର୍ଯ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କଠାରୁ ମିଳିଥାଏ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମେ ଦେଖିବା ପ୍ରାଣୀମାନେ ଆମକୁ କେଉଁ କାମରେ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତି ? ଆମକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଥିବା ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର ନାମ ସହିତ ସେମାନେ କେଉଁ କାମରେ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତି, ତଳ ସାରଣୀରେ ଲେଖ ।

ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ନାମ	କେଉଁ କାମରେ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତି ?

କେତେକ ପ୍ରାଣୀ ଯଥା- ବଳଦ, ମଇଁଷି, ଗଧ, ଘୋଡ଼ା ଓ ଓଟ ଜିନିଷପତ୍ର ବୋହିବା କାମରେ ଆମକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତି । ବଳଦ ଓ ମଇଁଷି ହଳ କରନ୍ତି, ଖତ ବୁହନ୍ତି, ବେଙ୍ଗଳା ପକାନ୍ତି ଓ ମଇ ଦିଅନ୍ତି । କେତେକ ମୃତ ପଶୁଙ୍କର ହାଡ଼କୁ ଗୁଣ୍ଡ କରି ଜମିରେ ସାର ରୂପେ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । କୁକୁର ଆମକୁ ସୁରକ୍ଷା ଯୋଗାଇଥାଏ ।

କାଉ, ଶାଗୁଣା ଓ ବିଲୁଆ ପରିବେଶକୁ ପରିଷ୍କାର ରଖିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତି । ବେଙ୍ଗ,ମାଛ ଓ ପକ୍ଷୀମାନେ ପୋକଜୋକ ଖାଇଯାଆନ୍ତି । ଜିଆ ମାଟିକୁ ତଳ ଉପର କରି ହାଲୁକା କରିଦିଏ । ପ୍ରଜାପତି, ଭଅଁର ଓ ମହୁମାଛିମାନେ ପରାଗ ସଙ୍ଗମରେ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତି । ଏହାଦ୍ୱାରା ଫୁଲରୁ ଫଳ ହୁଏ । **ତେଣୁ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ସୁରକ୍ଷା କରିବା ଆମର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ।**

ଅଭ୍ୟାସ

୧. 'କ' ସ୍ତମ୍ଭରେ ଥିବା ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକ 'ଖ' ସ୍ତମ୍ଭରେ ଥିବା କେଉଁ ଗଛରୁ ମିଳିଥାଏ ଗାର ଟାଣି ଯୋଡ଼ ।

'କ' ସ୍ତମ୍ଭ	'ଖ' ସ୍ତମ୍ଭ
ଝୁଣା	କପା
ତୁଳା	ବାଉଁଶ
ଅଠା	ନଳିତା
ଝୋଟ	ଶାଳ
ଅତର	ମହୁଲ
ଚିନି	ରବର
କାଗଜ	ଗୋଲାପ
	ଆଖୁ

୨. ଖାଲି ଘର ପୂରଣ କର ।

ଯେପରି :	ଶାଳଗଛ	→ ଝୁଣା	→	ଧୂପ
	କିଆ ଓ ଗୋଲାପ	→ ଫୁଲ	→	☐
	ନଳିତା	→ ସୁତୁଲି	→	☐
	କପାଗଛ	→ ତୁଳା	→	☐
	ନଡ଼ିଆଗଛ	→ ନଡ଼ିଆକତା	→	☐

୩. ଗଛ ଆମର କି କି ଉପକାର କରେ ଲେଖ ।

____

____

____

୪. ପ୍ରାଣୀ ମାନଙ୍କର ସୁରକ୍ଷା ଆମର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କାହିଁକି ?

___

___

___

୫. କାରଣ ଦର୍ଶାଅ –

(କ) ଉଦ୍ଭିଦ ନ ରହିଲେ ବାୟୁମଣ୍ଡଳରେ ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳର ପରିମାଣ ବଢ଼ିଯିବ ।

(ଖ) ଶାଗୁଣା, ଚିଲ, କାଉ, ବିଲୁଆ ଇତ୍ୟାଦି ଲୋପ ପାଇଲେ ପରିବେଶ ଦୂଷିତ ହେବ ।

୬. (କ) ଉଦ୍ଭିଦଠାରୁ ମିଳୁଥିବା କେଉଁ କେଉଁ ଜିନିଷ ତୁମ ଘରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଛି, ତାଲିକା କର ।

___

(ଖ) ପ୍ରାଣୀଙ୍କଠାରୁ ମିଳୁଥିବା କେଉଁ କେଉଁ ଜିନିଷ ତୁମ ଘରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଛି, ତାଲିକା କର ।

___

ତୁମ ପାଇଁ କାମ –

- ତୁମ ଅଞ୍ଚଳରେ ଥିବା ଗଛମାନଙ୍କର ତାଲିକା କର । କେଉଁ ଗଛର କି କି ଔଷଧୀୟ ଗୁଣ ଅଛି, ତାହା ପଚାରି ବୁଝି ସାରଣୀରେ ଲେଖ ।

ଗଛର ନାମ	ଗଛର କେଉଁ ଅଂଶ କେଉଁ ରୋଗ ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ

କ୍ଷତିକାରକ କୀଟପତଙ୍ଗ ଓ ଅନାବନା ଉଦ୍ଭିଦ

ପ୍ରାଣୀ ଓ ଉଦ୍ଭିଦମାନେ ଆମର କିପରି ଅପକାର କରନ୍ତି ? ଆସ, ସେ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରିବା ।

ତୁମେ ଦେଖୁଥିବା ପିମ୍ପୁଡ଼ି ଭଳି ଛୋଟ ଛୋଟ ଜୀବମାନଙ୍କର ତାଲିକା କର ।

__________ __________ __________ __________

__________ __________ __________ __________

ସେମାନେ ଆମର ଅପକାର କରନ୍ତି ବା କ୍ଷତି କରନ୍ତି କି ?

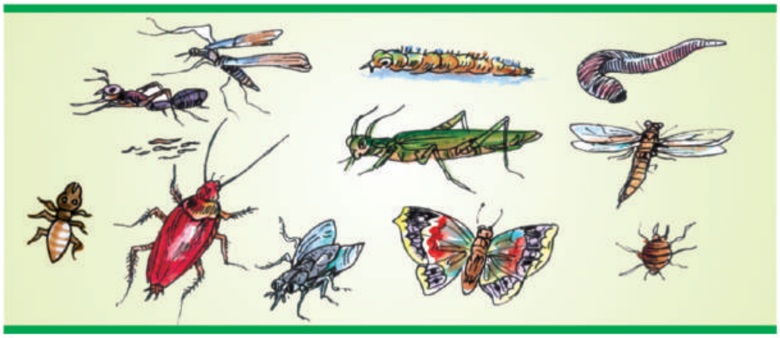

ଚିତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଭଲ ଭାବରେ ଦେଖ । ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଗୁଡ଼ିକ ଉଡ଼ିପାରନ୍ତି ଓ କେଉଁଗୁଡ଼ିକ ଉଡ଼ିପାରନ୍ତି ନାହିଁ ତଳ ସାରଣୀରେ ଲେଖ ।

ଉଡ଼ିପାରନ୍ତି	ଉଡ଼ିପାରନ୍ତି ନାହିଁ

ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେତେକ ଉଡ଼ିପାରନ୍ତି । ସେମାନେ ପକ୍ଷୀ ନୁହଁନ୍ତି; କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କର ଡ଼େଣା ଅଛି । ସେମାନଙ୍କୁ **ପତଙ୍ଗ** କୁହାଯାଏ । ମଶା, ମାଛି, ଅସରପା, କଙ୍କି, ଝିଣ୍ଟିକା, ପ୍ରଜାପତି ଇତ୍ୟାଦି ଏହି ଶ୍ରେଣୀର ।

ଛୋଟ ଛୋଟ ପୋକମାନେ ଯଥା- ଟିଙ୍କ, ଉକୁଣୀ, ଓଡ଼ଶ, ଜନ୍ଦା, ପିମ୍ପୁଡ଼ି, ବୁଢ଼ିଆଣୀ ଇତ୍ୟାଦିକୁ **କୀଟ** କୁହାଯାଏ । ଆମେ ଯେତେ କୀଟପତଙ୍ଗ ଦେଖୁଛେ, ସେଥିରୁ ଅଧିକାଂଶ ଆମର ଉପକାରୀ । କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେତେକ ଆମ ପାଇଁ କ୍ଷତିକାରକ ।

ତୁମ ଘରେ ଥିବା କୀଟ-ପତଙ୍ଗ ମାନଙ୍କର ତାଲିକା କରି ସେମାନେ କ'ଣ କ'ଣ କ୍ଷତି କରନ୍ତି, ସାରଣୀରେ ଲେଖ ।

କୀଟପତଙ୍ଗର ନାମ	କ'ଣ କ୍ଷତି କରନ୍ତି ?

କେତେକ କୀଟ ପତଙ୍ଗ ଆମର କି କି କ୍ଷତି କରନ୍ତି ଜାଣିବା ।

- ଗାଈ, ବଳଦ ଓ କୁକୁର ଦେହରେ ଟିଙ୍କମାନେ ଲାଗି ସେମାନଙ୍କ ଦେହରୁ ରକ୍ତ ଶୋଷି ନିଅନ୍ତି ।
- ଉକୁଣୀ ଓ ଓଡ଼ଶ ଆମମାନଙ୍କ ଦେହରୁ ରକ୍ତ ଶୋଷି ନିଅନ୍ତି । ଉକୁଣୀ ଯୋଗୁଁ ମୁଣ୍ଡରେ ଘା' ହୁଏ ।
- ହଳଦୀ ଗୁଣ୍ଡି ପୋକ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପୋକ ଧାନ ଗଛରେ ଲାଗି ଫସଲ ନଷ୍ଟ କରି ଦିଅନ୍ତି ।
- ଦଶିପୋକ ବା କୃମି ଆମ ପେଟରେ ରହିଲେ ଆମ ଦେହ ଖରାପ ହୁଏ ।
- ପଙ୍ଗପାଳ ଓ ଝିଣ୍ଟିକା ଫସଲ ଖାଇଯାଆନ୍ତି ଓ ନଷ୍ଟ କରିଦିଅନ୍ତି ।

ତୁମେ କେଉଁ କେଉଁ ପରିବାରେ ପୋକ ଲାଗିବା ଦେଖିଛ ତାଲିକା କର । ଯେପରି ବାଇଗଣରେ, ________, ________, ________, ________ ।

ପୃଥିବୀରେ ଯେତେ ଉଦ୍ଭିଦ ଅଛନ୍ତି, ସବୁ ଉଦ୍ଭିଦ ଆମର କିଛି ଉପକାର କରନ୍ତି । କିନ୍ତୁ କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ଥାନରେ ବଢ଼ିଥିବା କେତେକ ଉଦ୍ଭିଦ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାମ ପାଇଁ କ୍ଷତିକାରକ ଅଟନ୍ତି ।

ଆସ ଦେଖିବା ସେହି ଉଦ୍ଭିଦଗୁଡ଼ିକ କିପରି କ୍ଷତି କରିଥାନ୍ତି ।

- କେତେକ ଅନାବନା ଉଦ୍ଭିଦ ଅଛନ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ କି ଆମର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷରେ ବା ପରୋକ୍ଷରେ ଅପକାର କରିଥାନ୍ତି । ସେମାନେ ଫସଲ କିଆରୀରେ ଉଠି ଫସଲ ଅମଳରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରନ୍ତି । ଏଗୁଡ଼ିକୁ ଉପାଡ଼ିବା ପାଇଁ ବା ମାରିବା ପାଇଁ ଆମକୁ ଅଧିକ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ଫସଲ କିଆରୀରେ ଘାସ, ବାଲୁଙ୍ଗା, ସୁଆଁ ଭଳି ଅନାବନା ଉଦ୍ଭିଦମାନେ ପୋକଜୋକର ଆଶ୍ରୟ ସ୍ଥଳ ପାଲଟିଥାଏ ।
- ବାଲୁଙ୍ଗା ଗଛ, ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଘାସ ଜାତୀୟ ଅନାବନା ଉଦ୍ଭିଦ କେତେକ ଶସ୍ୟ ଅମଳରେ ବ୍ୟାଘାତ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାନ୍ତି । ମୁଥା, ଗାଜରଘାସ ପରି କେତେକ ଅନାବନା ଉଦ୍ଭିଦ ଆମର ସବୁବେଳେ ଅପକାର କରିଥାନ୍ତି ।
- ନିର୍ମୂଳୀଲତା ନିଜେ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରେ ନାହିଁ । ସେ ଯେଉଁ ଗଛ ଉପରେ ମାଡ଼େ ସେହି ଗଛରୁ ତା'ର ଖାଦ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ । ଫଳରେ ଗଛଟି ଭଲ ବଢ଼ିପାରେ ନାହିଁ ।
- ବିଛୁଆତି ପତ୍ର ଓ ବାଇଡ଼ଙ୍କ ଦେହରେ ଲାଗିଲେ ଦେହ କୁଣ୍ଡାଇ ହୋଇ ଫୁଲିଯାଏ ।
- ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ିଆ, ବୋରଝାଞ୍ଜି ପରି ଦଳ ଓ ଅନେକ ଶୈବାଳଜାତୀୟ ଉଦ୍ଭିଦ ଗଡ଼ିଆ, ପୋଖରୀ ଓ ନଦୀରେ ବ୍ୟାପି ଏହାକୁ ଦୂଷିତ କରିଥାନ୍ତି । ଦୂଷିତ ଜଳ ମଣିଷ ବା ଗୃହପାଳିତପଶୁଙ୍କ ଶରୀରରେ ଲାଗିଲେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ରୋଗ ହୋଇଥାଏ । ଏଠାରେ ମଶା ଅନାୟାସରେ ବଢ଼ି ମଣିଷର ଅଜସ୍ର କ୍ଷତି କରିଥାନ୍ତି ।

ଅଭ୍ୟାସ

୧. ଉଦାହରଣ ଦେଖି ଖାଲି ସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

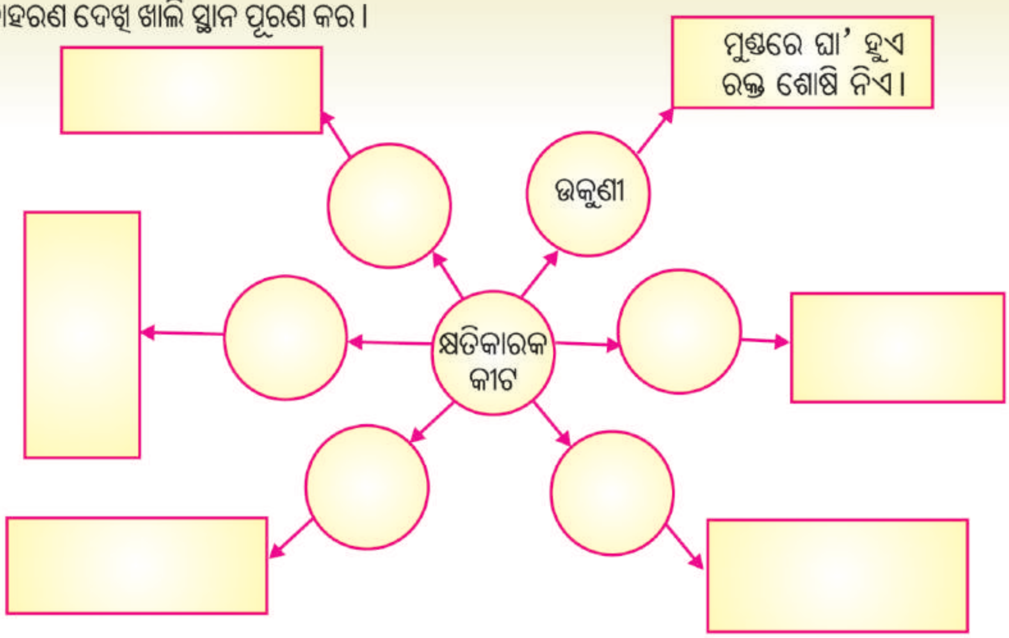

୨. ତିନୋଟି ଅନାବନା ଉଦ୍ଭିଦର ନାମ ଲେଖି ସେମାନେ କିପରି କ୍ଷତି କରନ୍ତି ଲେଖ ।

୩. କେଉଁଟି ଅଲଗା ଓ କାହିଁକି ଲେଖ ।

(କ) ମଶା, ଝିଣ୍ଟିକା, ପ୍ରଜାପତି, ମାଛି

(ଖ) ବୁଢିଆଣୀ, ଟିଙ୍କ, ଉକୁଣି, ଅସରପା

(ଗ) ଗହମ, ଲାଜକୁଳୀ, ବିଛୁଆତି, ନିର୍ମୂଳୀ

୪. 'ସୁଆଁ' ଗୋଟିଏ କ୍ଷତିକାରକ ଉଦ୍ଭିଦ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ତାହା ଆମର ଉପକାରୀ କିପରି ?

୫. ଯେକୌଣସି ଗୋଟିଏ କ୍ଷତିକାରକ କୀଟ ଓ ଗୋଟିଏ ପତଙ୍ଗର ଚିତ୍ର ଆଙ୍କ ?

ତୁମ ପାଇଁ କାମ -

- କୃଷିକୁ ନଷ୍ଟ କରୁଥିବା କୀଟଗୁଡ଼ିକର ଫଟୋ ସଂଗ୍ରହ କର ଓ ଅଠା ଦେଇ ଖାତାରେ ଲଗାଅ ।

ପ୍ରାଣୀ ଓ ଉଦ୍ଭିଦଙ୍କର ଯତ୍ନ ଓ ସୁରକ୍ଷା

ଶିକ୍ଷକ- କହିଲ ପିଲେ, ତୁମମାନଙ୍କ ଭିତରୁ କାହା ଘରେ କି କି ପଶୁପକ୍ଷୀ ଅଛନ୍ତି ?
(କେତେକ ପିଲା ହାତ ଟେକିଲେ) ସୁଧୀର, ତୁମ ଘରେ କ'ଣ ରଖିଛ ?

ସୁଧୀର- ଆମ ଘରେ ଗୋଟିଏ ଗାଈ ଅଛି ।

ଲିପି- ଆମ ଘରେ କୁକୁଡ଼ା ଅଛନ୍ତି ।

ମିହିର- ଆମ ଘରେ ଗୋଟିଏ ବିଲେଇ ଅଛି ।

ଲୀନା- ଆମ ଘରେ ଗୋଟିଏ କୁକୁର ଅଛି । ଆମ ଘର ପାଖରେ ଜଣେ ଲୋକ ଛେଳି ରଖିଛନ୍ତି ।

ଶିକ୍ଷକ- ସୁଧୀର, ତୁମ ଘରେ ଗାଈଟି କେଉଁଠି ରହେ ଓ ତାକୁ କ'ଣ ଖାଇବାକୁ ଦିଅ କହିଲ ?

ସୁଧୀର- ଆମ ଗାଈ ରହିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଅଲଗା ଘର ତିଆରି ହୋଇଛି । ତାକୁ ଆମେ ଗୁହାଳ କହୁଛୁ । ଗାଈର ଗୋଡ଼ ଖସି ନଯିବା ପାଇଁ ସେ ଘରର ଚଟାଣକୁ ଖଦଡ଼ିଆ କରାଯାଇଛି ।

ଶିକ୍ଷକ- ଆଚ୍ଛା ସୁଧୀର, ତୁମ ଗୁହାଳକୁ ସଫା ରଖିବା ପାଇଁ କ'ଣ ସବୁ କରିଛ ?

ସୁଧୀର- ସାର୍, ଆମ ଘରକୁ ଆମେ ଯେମିତି ସବୁଦିନ ଓଳାଇ ସଫା କରୁ, ଠିକ୍ ସେହିପରି ଗୁହାଳକୁ ସଫା କରୁ । ଆମ ଗାଈର ଖାଇବା କୁଣ୍ଡ ଓ ନାଳକୁ ମଧ୍ୟ ସଫା କରୁ ।

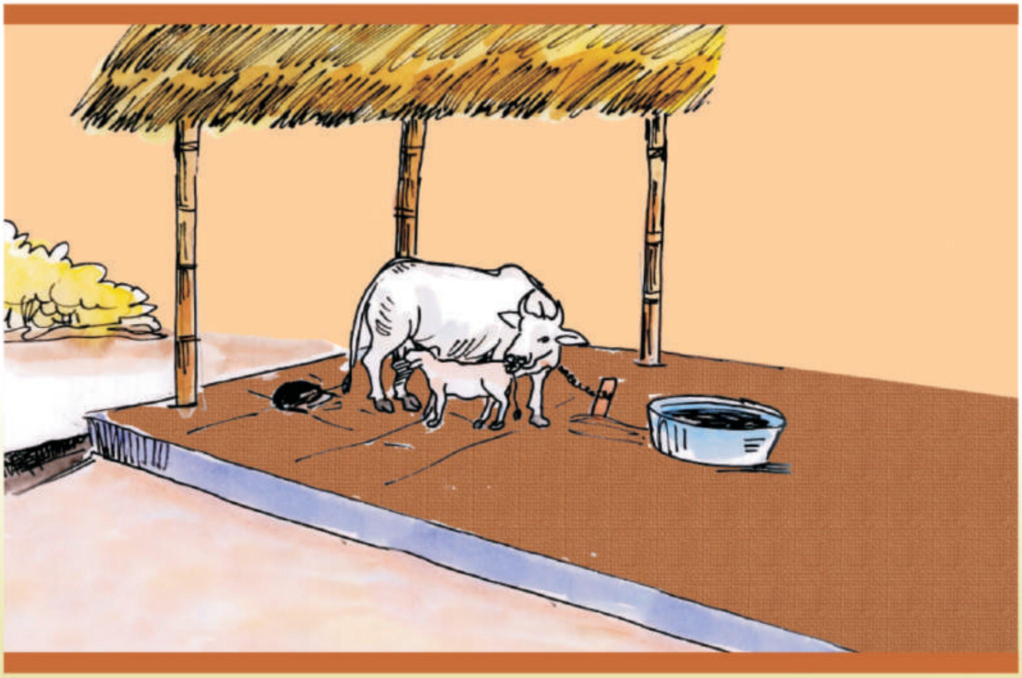

ସରିତା- ତୁମ ଗାଈକୁ କ'ଣ କ'ଣ ଖାଇବାକୁ ଦିଅ ?

ସୁଧୀର- ଆମ ଗାଈକୁ ଦାନା, କୁଣ୍ଡା, ଘାସ, ପରିବା ଚୋପା, ନଡ଼ା, ଚୋକଡ଼ ଏମିତି କେତେ କ'ଣ ଖାଇବାକୁ ଦେଉ । ତାକୁ ତୋରାଣୀ ଓ ପାଣି ପିଇବାକୁ ଦେଉ ।

ମନୋଜ- ତୁମ ଗାଈର କେବେ ଦେହ ଖରାପ ହୋଇଛି ? ତା'ର ଦେହ ଖରାପ ହେଲେ ତୁମେ କ'ଣ କର ?

ସୁଧୀର- ହଁ, ଆମ ଗାଈକୁ ଥରେ ଜ୍ୱର ହୋଇଥିଲା । ତାକୁ ଦେଖିବାକୁ ଆମ ଘରକୁ ପଶୁଡାକ୍ତର ଆସିଥିଲେ । ଔଷଧ ଖାଇବାକୁ ଦେଲେ । ତାକୁ ରୋଗ ନହେବା ପାଇଁ ପ୍ରତିଷେଧକ ଇଞ୍ଜେକ୍ସନ୍ ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଏ ।

ପୁଷ୍ପା- ସାର୍, ଆମେ ଗାଈ ବିଷୟରେ କେତେ କଥା ଜାଣିଲୁଣି । ଏବେ କୁକୁଡ଼ା କ'ଣ କ'ଣ ଖାଏ ଓ କେଉଁଠି ରହେ ଆମେ ଲିପିଠାରୁ ଶୁଣିବା ।

ଲିପି- ଆମ ଘରେ କୁକୁଡ଼ାକୁ ରଖିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ କୁକୁଡ଼ା ଭାଡ଼ି ତିଆରି କରାଯାଇଛି । ସେଥିରେ ଜାଲି ଲାଗିଛି । କାରଣ ଜାଲି ନଥିଲେ କୁକୁର, ବିଲେଇ ଆସି ଆମ କୁକୁଡ଼ାମାନଙ୍କୁ ଖାଇ ଦେଇପାରନ୍ତି । ଭାଡ଼ି ମଧ୍ୟରେ ଆଲୋକ, ବାୟୁ ଓ ଉତ୍ତାପର ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ କରାଯାଇଛି ।

ଶିକ୍ଷକ- ତୁମ କୁକୁଡ଼ାଙ୍କୁ କ'ଣ ଖାଇବାକୁ ଦିଅ ।

ଲିପି- ଆମ କୁକୁଡ଼ା ଦାନା ଖାଆନ୍ତି । ସେମାନେ ପିଇବା ପାଇଁ ଆମେ ମାଟିସରାରେ ପାଣି ଦେଉ ।

ମିହିର- ତୁମ କୁକୁଡ଼ାଙ୍କୁ କେବେ ରୋଗ ହୋଇଛି କି ? ରୋଗ ହେଲେ ତୁମେ କ'ଣ କର ?

ଲିପି- ଆମ କୁକୁଡ଼ାଙ୍କୁ କେବେ ରୋଗ ହୋଇନି । ବାପା କିନ୍ତୁ କହୁଥିଲେ କୁକୁଡ଼ାମାନଙ୍କୁ ରୋଗ ନହେବା ପାଇଁ ପ୍ରତିଷେଧକ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ।

ଶିକ୍ଷକ- ଆମେ ତ ଆଜି ଗାଈ ଓ କୁକୁଡ଼ାମାନଙ୍କର ବିଷୟରେ ବହୁତ କିଛି ଆଲୋଚନା କଲେ । ସେମାନେ କେଉଁଠି ରହନ୍ତି, କ'ଣ ଖାଆନ୍ତି ଓ ତାଙ୍କୁ ରୋଗ ହେଲେ ଆମେ କ'ଣ କରୁ ଇତ୍ୟାଦି । ଗାଈ ଓ କୁକୁଡ଼ା ବ୍ୟତୀତ ଆମେ ଆହୁରି ଅନେକ ପଶୁପକ୍ଷୀ ଘରେ ପାଳିଥାଉ । ଏହି **ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଦୟା** ଦେଖାଇବାକୁ ହେବ ।

ବୁଢା ହୋଇଯାଇଥିବା ବଳଦ, ଗାଈ, ଛେଳି, କୁକୁରକୁ ବିକି ନ ଦେଇ ବା ବାହାରେ ଛାଡ଼ି ନ ଦେଇ ସେମାନଙ୍କର ବିଶେଷ ଯତ୍ନ ନେବାକୁ ହେବ, କାରଣ ଜୀବନ ସାରା ସେମାନେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ବେଳେ ଆମର ସେବା କରିଛନ୍ତି । ଏବେ କଥାବାର୍ତ୍ତାକୁ ଏଇଠି ରଖିବା ।

ତୁମେ ନନ୍ଦନକାନନରେ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କୁ କିପରି ଯତ୍ନରେ ରଖାଯାଇଛି ଦେଖିଥିବ । ସିଂହ, ଭାଲୁ, ହାତୀ, ଗଣ୍ଡା, ହରିଣ, ଠେକୁଆ, ଓଧ, କୁମ୍ଭୀର, ଜେବ୍ରା, ମାଙ୍କଡ଼ ଓ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଚଢେଇମାନଙ୍କୁ ଅଲଗା ଅଲଗା ଜାଗାରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଘର କରି ରଖାଯାଇଛି । ସେମାନଙ୍କୁ ଯଥା ସମୟରେ ଖାଇବାକୁ ଦିଆଯାଉଛି । ରୋଗ ହେଲେ ପଶୁଡାକ୍ତରଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ଅନୁଯାୟୀ ଔଷଧ ଦିଆଯାଉଛି ।

ଜୀବଜନ୍ତୁଙ୍କର ଯତ୍ନ ନେବା ଆବଶ୍ୟକ କାହିଁକି ?

ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶରେ ରହୁଥିବା ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଧୀରେ ଧୀରେ କମିଯାଇଛି । ସେମାନଙ୍କ ଯତ୍ନ ନ ନେଲେ, ସୁରକ୍ଷା ନ ଦେଲେ ସେମାନଙ୍କର ବଂଶ ଲୋପ ପାଇଯିବ । ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଗଛଲତା ଓ ଜୀବଜନ୍ତୁଙ୍କୁ ନେଇ ଜଙ୍ଗଲ ସୃଷ୍ଟି । ସେଥିରୁ କୌଣସି ଗୋଟିଏ ଜୀବ ଲୋପ ପାଇଗଲେ ଜଙ୍ଗଲ ଉପରେ ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ିବ ଓ ଜଙ୍ଗଲ ଧ୍ୱଂସ ପାଇଯିବ । ଏହି କାରଣରୁ ସାରା ପୃଥିବୀରେ ଜଙ୍ଗଲ କମିବାରେ ଲାଗିଛି । ଏଣୁ ବନ୍ୟ ପ୍ରାଣୀଙ୍କର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ଅଭୟାରଣ୍ୟମାନ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇଛି । ଏହି ଅଭୟାରଣ୍ୟରେ ସେମାନଙ୍କର ଶିକାର ନିଷେଧ କରାଯାଇଛି । ଏହା କଡ଼ାକଡ଼ି ଭାବରେ ପାଳନ କରିବା ପାଇଁ ସରକାର ଓ ଜନତା ସଜାଗ ରହିବା ଉଚିତ ।

- କେଉଁ ପ୍ରାଣୀ ପାଇଁ କେଉଁ ଅଭୟାରଣ୍ୟ ଅଛି, ଗାର ଟାଣି ଯୋଡ଼ ।

ବାଘ	ଚନ୍ଦକା
କୁମ୍ଭୀର	ଗହୀରମଥା
କଇଁଛ	ଭିତର କନିକା
ବଉଳା କୁମ୍ଭୀର	ଶିମିଳିପାଳ
ହାତୀ	ଟିକରପଡ଼ା

ତୁମେ ତୁମ ଅଞ୍ଚଳରେ ଦେଖୁଥିବା ପଶୁପକ୍ଷୀଙ୍କର ତାଲିକା କର ।

ପଶୁ

ପକ୍ଷୀ

ଉଦ୍ଭିଦର ଯତ୍ନ ଓ ସୁରକ୍ଷା

ତୁମ ପାଇଁ କାମ : ତୁମକୁ ଗୋଟିଏ ଗଛର ଚାରା ଦିଆଗଲା ଓ ତୁମକୁ ବାଡ଼ିରେ ବା ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଲଗାଇବାକୁ କୁହାଗଲା । ଗଛ ବଡ଼ ହୋଇ ଫୁଲ, ଫଳ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଗଛର ସମସ୍ତ ଦାୟିତ୍ୱ ତୁମକୁ ଦିଆଗଲା । ଏଥିପାଇଁ ତୁମେ କ'ଣ କ'ଣ କରିବ ଲେଖ ।

ଗଛ ବଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ଓ ଭଲରେ ବଢିବା ପାଇଁ ଉର୍ବର ମାଟି, ଯଥେଷ୍ଟ ପାଣି, ଖଣିଜ ଲବଣ, ଖତ ଓ ସାର ଇତ୍ୟାଦି ଆବଶ୍ୟକ କରେ । ଗଛଗୁଡ଼ିକ ଛାଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଲଗାଇଲେ ଗଛ ଠିକ୍ ଭାବରେ ସୂର୍ଯ୍ୟାଲୋକ ପାଏ ଓ ଭଲ ବଢେ ।

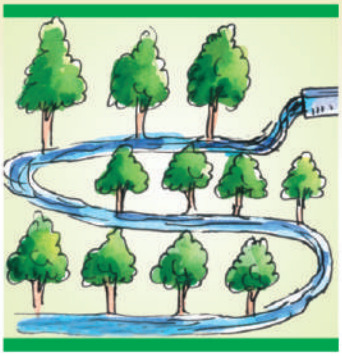

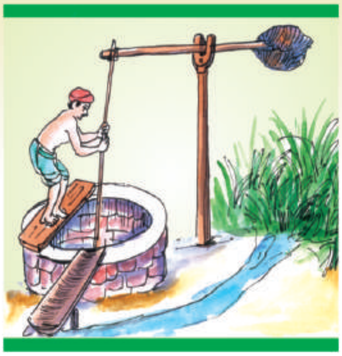

ଚିତ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ କ'ଣ ଦେଖୁଛ ଲେଖ ।

____

____

____

ତୁମ ଅଞ୍ଚଳରେ କେଉଁ କେଉଁ ଉପାୟରେ ଫସଲ କିଆରିରେ ପାଣି ମଡ଼ାଯାଏ ଲେଖ ।

____

କେତେକ ଫସଲ ଯଥା ଧାନ, ନଳିତା, ଆଖୁ ଇତ୍ୟାଦିରେ ଅଧିକ ଜଳ ଆବଶ୍ୟକ । ଏଣୁ ନଦୀରେ ବନ୍ଧ ବାନ୍ଧି କେନାଲ ଖୋଳାଯାଇ ଜଳ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଏ । କେତେକ ସ୍ଥାନରେ ପମ୍ପ ସାହାଯ୍ୟରେ ପାଣି ମଡ଼ାଯାଏ । ଟେଣ୍ଡା, ସେଣା ଭଳି ଯନ୍ତ୍ର ସାହାଯ୍ୟରେ ମଧ୍ୟ ଜମିରେ ପାଣି ମଡ଼ାଯାଇଥାଏ ।

- ଉର୍ବର ମାଟିରେ ଭଲ ଫସଲ ହୁଏ । ଜମିର ଉର୍ବରତା ବୃଦ୍ଧି କରିବା ପାଇଁ କ'ଣ କରିବା ?

____

____

ଜଳ ସାଙ୍ଗକୁ ଖଣିଜ ଲବଣ ମଧ୍ୟ ଗଛର ଦରକାର । ତେଣୁ ଗଛଗୁଡ଼ିକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣରେ ଖଣିଜ ଲବଣ ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ଜମିରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ସାର ଓ ଖତ ଦେବାକୁ ହୁଏ । ମାଟି ପରୀକ୍ଷା କରାଇ ଆବଶ୍ୟକ ଖତ ସାର ଦେଲେ ଫସଲ ଭଲ ହୁଏ । ରାସାୟନିକ ସାର ବଦଳରେ ଜୈବିକ ଖତ ବେଶୀ ଉପଯୋଗୀ ।

ଗୋଟିଏ ଜମିରେ ଏକ ପ୍ରକାରର ଫସଲ ସବୁବେଳେ ନ କରି ଗୋଟିଏ କିସମର ଫସଲ ପରେ ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଫସଲ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ- ଧାନ ଚାଷ ପରେ ସେହି ଜମିରେ ଡାଲିଜାତୀୟ ଫସଲ ଚାଷ କଲେ ଜମିର ଉର୍ବରତା ବଢିଥାଏ ।

ବଗିଚା ଚାରିପାଖରେ ବାଡ଼ ଦିଆଯାଏ କାହିଁକି ଲେଖ ।

ଆମେ ମଧ୍ୟ ଗଛଗୁଡ଼ିକର ଡାଳ ହାଣିବା ବା ପତ୍ର ଛିଣ୍ଡାଇବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।

- ଦିନେ ସିମି ତା ମା'ଙ୍କ ସହ ବଗିଚାରେ ବୁଲୁ ବୁଲୁ ଦେଖିଲା କେତେକ ଗଛର ପତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଖଣ୍ଡିଆ ହୋଇଯାଇଛି । ସିମି ପତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଖଣ୍ଡିଆ ହେବାର କାରଣ ମା'ଙ୍କୁ ପଚାରିଲା । ମା' ସିମିକୁ ଗଛର ପତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଭଲ ଭାବରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବାକୁ କହିଲେ । ସିମି ଦେଖିଲା ପତ୍ରର ତଳପଟେ ଲମ୍ବା ଲମ୍ବା ପୋକ ଲାଗିଛନ୍ତି । ଏବେ ସିମି ତା ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ପାଇଗଲା ।

ପତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଖଣ୍ଡିଆ କିପରି ହେଲା ଲେଖ ।

ଲଙ୍କାଗଛର ପତ୍ର ମୋଡ଼ି ହୋଇଯାଇଥିବାର ଦେଖିଛ କି ? ଏହା କାହିଁକି ହୁଏ ?
ବିଭିନ୍ନ ରୋଗ ଓ ପୋକ ମାନଙ୍କ କବଳରୁ ଗଛକୁ କିପରି ରକ୍ଷା କରିବ ?

ତୁମେ ଜାଣ କି ?

- ବିଲାତି ବାଇଗଣ ଚାଷ କରାଯାଉଥିବା ଜମିରେ ଚାରା ଲାଗିବା ପୂର୍ବରୁ ନିମପତ୍ର ଗୁଣ୍ଡ ପକାଇଲେ ଗଛରେ ଝାଉଁଳା ରୋଗ ହେବନାହିଁ ।
- ଲଙ୍କାଗଛ ମୂଳରେ ମାଛଧୂଆ ପାଣି ଦେଲେ ପତ୍ରମୋଡ଼ ରୋଗ ହେବ ନାହିଁ ।

ଗଛରେ ରୋଗ ଓ ପୋକ ନହେବା ପାଇଁ ନାନା ପ୍ରକାର କୀଟନାଶକ ଦ୍ରବ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ସେଥିପାଇଁ କୃଷି ବିଶାରଦଙ୍କ ସହ ପରାମର୍ଶ କରି ଔଷଧ ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ଉଚିତ ।

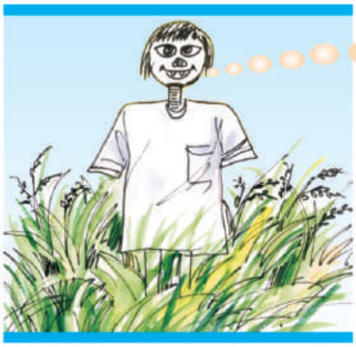

ଫସଲ ଖାଇଯାଉଥିବା ଓ ଫସଲକୁ ନଷ୍ଟ କରୁଥିବା ଜୀବମାନଙ୍କର ନାମ ଲେଖ ।

________ ________ ________

________ ________ ________

- ଶସ୍ୟ କିଆରୀରୁ କେତେକ ପକ୍ଷୀ ଓ କୀଟପତଙ୍ଗ ଶସ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଖାଇଯାଆନ୍ତି ।
- ମାଙ୍କଡ଼ମାନେ ଫସଲ ନଷ୍ଟ କରିଥାଆନ୍ତି ।
- ହାତୀମାନେ ମଧ୍ୟ ଫସଲ ଖାଇଯାଆନ୍ତି ।

ଏହି ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ଦାଉରୁ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଲୋକମାନେ ଶସ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ପାଳଭୂତ ତିଆରି କରିଥାନ୍ତି । ଶସ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ମଞ୍ଚା ତିଆରି କରି ସେଠାରେ ରହି ଶବ୍ଦ କରି ହାତୀମାନଙ୍କ ଦାଉରୁ ଫସଲକୁ ରକ୍ଷା କରନ୍ତି । ଆଲୋକ ଜନ୍ତା କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ରଖିଲେ କୀଟପତଙ୍ଗ ସେଥିରେ ପଡ଼ି ମରନ୍ତି ।

ଜଙ୍ଗଲରେ ଥିବା ଗଛ ଗୁଡ଼ିକର ଯତ୍ନ ନେବା କାହିଁକି ଆବଶ୍ୟକ ଲେଖ ।

____

____

ଜଙ୍ଗଲ ଆମର ଗୋଟିଏ ପ୍ରଧାନ ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ପଦ । ଜଙ୍ଗଲର ବୃକ୍ଷଲତା ଓ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କଠାରୁ ଆମେ ଅନେକ ଉପକାର ପାଉ । ଅମ୍ଳଜାନ ଯୋଗାଇବାରେ, ବର୍ଷା କରାଇବାରେ, ମାଟିର କ୍ଷୟକୁ ରୋକିବାରେ, ପରିବେଶକୁ ଥଣ୍ଡା ରଖିବାରେ ଜଙ୍ଗଲର ଭୂମିକା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ଜଙ୍ଗଲରେ ଥିବା ଗଛଗୁଡ଼ିକରେ ଅନେକ ପଶୁପକ୍ଷୀ ନିଜର ବସା କରି ରହନ୍ତି ।

- ଜଙ୍ଗଲର କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ନିଆଁ ଲାଗି ଗଲେ ତାକୁ ତୁରନ୍ତ ଲିଭାଇବାକୁ ହେବ ।
- ଲୋକେ ଗଛଗୁଡ଼ିକୁ ଯେପରି ମନ ଇଚ୍ଛା ନ କାଟନ୍ତି ତାହାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ ହେବ ।
- ସମସ୍ତେ ବୃକ୍ଷରୋପଣ କରିବା ଉଚିତ । ଖାଲିଥିବା ସ୍ଥାନରେ ଗଛ ଲଗାଇ ନୂଆ ଜଙ୍ଗଲ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଉଚିତ ।

ବନ ମହୋତ୍ସବ, ପ୍ରକୃତି ମିତ୍ର ପୁରସ୍କାର

ଆଜିକାଲି ବୃକ୍ଷରୋପଣ ବା ବନୀକରଣ ପାଇଁ ସରକାରୀ ଓ ବେସରକାରୀ ସ୍ତରରେ ବହୁତ ଉଦ୍ୟମ ହେଉଛି ।

- ରାଜ୍ୟ ଓ କେନ୍ଦ୍ରସରକାରଙ୍କ ତରଫରୁ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଜୁଲାଇ ମାସର ପ୍ରଥମ ସପ୍ତାହ **'ବନ ମହୋତ୍ସବ ସପ୍ତାହ'** ରୂପେ ପାଳିତ ହେଉଛି ।
- ଲୋକମାନଙ୍କୁ ମାଗଣାରେ ଚାରା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଉଛି ।
- ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ରାସ୍ତା ଓ ଜାତୀୟ ସଡ଼କ ପଥ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ବୃକ୍ଷରୋପଣ କରାଯାଉଛି ।
- ଗ୍ରାମ ନିକଟରେ ଥିବା ଖାଲି ସ୍ଥାନରେ ଓ ପାହାଡ଼ରେ ବୃକ୍ଷରୋପଣ କରି ତା'ର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦିଆଯାଉଛି ।
- ଜଙ୍ଗଲ ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ ତରଫରୁ ଜଙ୍ଗଲ ସୁରକ୍ଷା ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଛି ।
- ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଜଙ୍ଗଲ ଓ ପରିବେଶ ବିଭାଗ ତରଫରୁ **''ପ୍ରକୃତି ବନ୍ଧୁ ପୁରସ୍କାର''** ଓ **''ପ୍ରକୃତି ମିତ୍ର ପୁରସ୍କାର''** ଦିଆଯାଉଛି ।

ପ୍ରକୃତି ବନ୍ଧୁ ପୁରସ୍କାର

ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ଲକ୍‌ରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଏହି ପୁରସ୍କାର ଦେବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଛି । ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ପରିବେଶ ସଂରକ୍ଷଣ ଓ ପରିବେଶ ସଚେତନତା ବୃଦ୍ଧି ଦିଗରେ ଅଗ୍ରଣୀ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି ତାଙ୍କୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବା ପାଇଁ ଏହି ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଉଛି ।

ପ୍ରକୃତି ମିତ୍ର ପୁରସ୍କାର

ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ଲକ୍‌ରେ ଯେଉଁ ଗ୍ରାମ ବା ଅନୁଷ୍ଠାନ ପରିବେଶ ସଂରକ୍ଷଣ ଓ ପରିବେଶ ସଚେତନତା ବୃଦ୍ଧି ଦିଗରେ ସବୁଠାରୁ ଭଲ କାମ କରିଥିବ ସେହି ଗ୍ରାମ ବା ଅନୁଷ୍ଠାନକୁ ଏହି ପୁରସ୍କାର ପ୍ରତିବର୍ଷ ଦିଆଯାଉଛି ।

ଆମ ବାଡ଼ିରେ ଥିବା ଗଛର ଡାଳ ହାଣିବା ବା ପତ୍ର ଛିଣ୍ଡାଇବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।

ଅଭ୍ୟାସ

୧. ଉଦାହରଣ ଦେଖି ଅନ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଲେଖ ।

ଯେପରି-

୨. କ'ଣ କରିବ ଲେଖ ।

(କ) ତୁମ ଗାଈର ଦେହ ଖରାପ ହେଲେ ।

(ଖ) ତୁମ ବଗିଚାର ଗଛ ମୂଳରେ ପିମ୍ପୁଡ଼ି ହେଲେ ।

---

୩. ଅଭୟାରଣ୍ୟରେ ପଶୁପକ୍ଷୀମାନଙ୍କର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ କେଉଁ ସବୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ଲେଖ ।

____

____

____

____

୪. ଆଜିକାଲି ବନୀକରଣ ପାଇଁ ସରକାରୀ ଓ ବେସରକାରୀ ସ୍ତରରେ କ'ଣ କ'ଣ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଛି ଲେଖ ।

____

____

____

____

ତୁମ ପାଇଁ କାମ -

- ତୁମ ଅଞ୍ଚଳରେ ଯେଉଁମାନେ ଗାଈ, କୁକୁଡ଼ା ବା ଛେଳି ରଖିଛନ୍ତି ସେମାନେ କିପରି ସେହି ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର ଯତ୍ନ କରୁଛନ୍ତି ଲେଖ ।
- ତୁମ ଅଞ୍ଚଳରେ ଯେଉଁମାନେ ଚାଷ କରୁଛନ୍ତି ସେମାନେ ଫସଲ ଭଲ ହେବା ପାଇଁ କ'ଣ କରୁଛନ୍ତି ଲେଖ ।
- ତୁମ ଅଞ୍ଚଳରେ ଯେଉଁ ଅନୁଷ୍ଠାନର କର୍ମକର୍ତ୍ତାମାନେ ଚାଷ ପାଇଁ ଚାରାଗଛ, ସାର ଇତ୍ୟାଦି ଯୋଗାଇଥାନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ଭେଟି ଚାଷ ବିଷୟରେ ଅଧିକ କଥା ବୁଝ ।